

פרשת מקץ-חנוכה

התמהמהות מסוכנת:

"וַיֹּאמֶר יְהוָה.. שְׁלַחְהָ הַנֶּעַר אֶתִּי וְנִקְוְמָה וְנִלְכָה וְנַחֲיָה וְלֹא נָמוּת.." (בראשית, מ"ג, ח).

יעקב שוקל היטב את הסיכוי מול הסיכון בירידה נוספת למצרים. המטרה: 'לשבר - שבר' ולהביא את בנימין הצעיר, כמענה לדרישת הסף של של יוסף.

על המאזניים שקולים זה כנגד זה: הרעב הקשה והסיכוי לשחרר את שמעון ממאסר, המחייבים ירידה למצרים, מול צערו של יעקב בסיכון בנו השלישי, לאחר שאיבד עד כה שניים מבניו.

הזמן עובר, ההחלטה אינה מתקבלת עד לכדי סכנת רעב, וההתלבטות עצמה היא שהופכת למסוכנת. יהודה נוטל את המנהיגות ועומד מול אביו על כך שייקח החלטה בזמן: **"כִּי לֹא־הִתְמַהְמְהֵנוּ כִּי עֲתָה שָׁבְנוּ זֶה פְּעָמִים"** (מ"ג, י).

יורם קימלמן

שיעור פרשת שבוע- אבנר רועי

י מ י ה ח ו ל		שבת פרשת מקץ	
05:46←05:43	זמן תפילין /טלית	16:22	הדלקת נרות
06:00	שחרית א'	16:30	14:00 מנחה
06:45	שחרית ב' (בביה"כ)	-	שיעור הלכה אקטואלית
08:00	שחרית ג' (בביה"ס, ימים א-ה)	06:45	שחרית א'
09:13←09:10	סוף זמן ק"ש	08:30	שחרית ב'
16:35	מנחה וערבית	08:00	שחרית ע"מ
16:47←16:43	שקיעה	16:12	13:30, 12:30 מנחה
20:10	ערבית	14:00	מנחה (בבית שנון)
21:00	ערבית (בשקד ג')	16:00	מנחה ע"מ
		17:20	צאת השבת

אחות תורנית – (נייד- 0523934505, קווי מקוצר-8080): נטע בן-עמי

שבת
שלום

חידת "מאנו צור"

מאחורי הפיוט הפופולרי "מעוז צור", שנהוג לשיר אחרי הדלקת נרות בקהילות ישראל בכל רחבי העולם, מסתתרות כמה חידות. הראשונה שבהן היא: מתי נכתב הפיוט? ועל ידי מי? אנו יודעים כי שמו של מחבר המילים היה מרדכי, לפי האקרוסטיכון שבראש 5 הבתים הראשונים, אך מתי הוא חי ומה היו הנסיבות לחיבור הפיוט אין אנו יודעים.

מְעוֹז צוֹר יְשׁוּעָתִי לְךָ נִאֶה לְשַׁבַּח.

רְעוֹת שְׁבַעַה נְפָשֵׁי בְּיָגוֹן פְּחֵי פֶלֶה

דְּבִיר קִדְשׁוֹ הִבְיֵאֵנִי וְגַם שָׁם לֹא שָׁקֵטִי

פְּרוֹת קוֹמַת בְּרוֹשׁ בְּקֶשׁ אֲגַי בְּן הַמִּדְתָּא

יְוָנִים נִקְבְּצוּ עָלַי אֲזִי בִימֵי חֲשֻׁמָּנִים

ובבית האחרון: שלוש האותיות הראשונות של שלוש המילים הראשונות הן "חזק": "חֲשׂוֹף זְרוּעַ קִדְשֶׁךָ".

חלק מהחוקרים מקדימים את זמן כתיבתו למאה ה-12 בזמן מסעות הצלב ויש המאחרים למאה ה-13. אחד הרמזים המעניינים לזמנו של הפיוט נמצא לדעת חלק מהחוקרים בשם 'אדמון', שזכר בבית האחרון. לדעתם המילים: "דְּחָה אֲדָמוֹן בְּצַל צְלָמוֹן" רומזות לקיסר הגרמני פרידריך ברברוסה (=אדום הזקן), שהיה בין מובילי מסע הצלב השלישי במאה ה-12.

ככל הנראה לא התחבר שירנו דווקא לחנוכה, אלא אומץ מאוחר יותר כשיר לחג החנוכה בגלל הבית החמישי. בתי הפיוט מזכירים לנו אירועים היסטוריים חשובים בתולדות העם היהודי: יציאת מצרים "חֵיל פְּרָעָה וְכָל זָרְעוֹ יָרְדוּ בְּאֶבֶן בְּמַצוּלָה"; שיבת ציון ("קֶץ בְּבֶל זָרְבָּבֶל לְקֶץ שְׁבַעִים נוֹשְׁעָתִי"); סיפור פורים ("פְּרוֹת קוֹמַת בְּרוֹשׁ בְּקֶשׁ אֲגַי בְּן הַמִּדְתָּא") ולבסוף חג החנוכה ("יְוָנִים נִקְבְּצוּ עָלַי אֲזִי בִימֵי חֲשֻׁמָּנִים").

חברי ההיסטוריון פרופ' דוד אסף, מציין: "ככל שמצאתי, האזכור המוקדם ביותר ל'מעוז צור' וזיקתו של השיר להדלקת נרות חנוכה נמצא רק במאה ה-15, בספר 'לקט יושר', שמתעד את מנהגיו של הרב ישראל איסרלך (1460-1390). הכותב, תלמידו של איסרלך, מעיד שלפעמים רבו 'אמר אותו בדילוג', ואולי כוונתו לבית האחרון, זה שמדבר בבוטות כלפי הגויים ('חֲשׂוֹף זְרוּעַ קִדְשֶׁךָ וְקָרַב קֶץ הַיְשׁוּעָה, נִקָּם נִקְמַת עֲבָדֶיךָ מֵאֲמָה הַרְשָׁעָה'), ומן הסתם נזהרו מלשיר אותו בגלוי". ואם הזכרנו את הבית האחרון, אזי כדאי לציין שעדות לבית האחרון בכתובים יש לנו רק מהמאה ה-17. האם אז הודפס לראשונה מפחד הצנזורה הנוצרית? או אולי חובר מאוחר יותר וצורף לשיר המוכר? רבות ההשערות.

מה שמעניין בסיפורו של הפיוט, הוא ניגונו. **מקור המנגינה גרמני, וליתר דיוק: נוצרי-לותרני!** והנה מה שכותב אסף בעניין: "מזמור זה, שממנו נלקח החלק הראשון של 'מעוז צור', נקרא בגרמנית Nun freut euch, liebe Christen gmein, שפירושו: 'נוצרים אהובים, שימחו כולכם'. מילותיו נכתבו בשנת 1523 על ידי לא אחר מאשר מרטין לותר, מחולל הרפורמציה הפרוטסטנטית, והלחן – כמו שאומרים – עממי... מן הסתם קדום יותר לכתובת המילים". מדהים עד כמה שמנגינות יכולות לשנות את יעודן כאשר מלבישים עליהן מילים חדשות, בשפה חדשה ובהקשר שונה. מסתבר שלא עזרו ההתנגדויות לאימוץ הלחן, הוא הפך להיות חלק אורגני מחג החנוכה כמו החנוכייה, הלבבות והסביבונים ואף חדר לבתי הכנסת בשירת "לכה דודי", "ברכת החודש" (טבת) ותפילות נוספות. **חנוכה שמח!**

קיבוץ סעד אבל על פטירתה של חברתנו

שרה רבלין ז"ל

ומשתתף בצערה של המשפחה

הספד ענינה סט לשרה רבלין ז"ל

שרה יקרה, מפאת קדושת ימים אלה נאמר מעט מזעיר ממה שניתן להיאמר.

נר ראשון של חנוכה ואנחנו מלווים אותך לבית עולמך.

כמה סמלי הוא הנר בעת הזו. אני חושבת על כמה נרות שמסמלים את אישיותך ואת דרכך.

על נר השבת אומרת הגמרא (שבת כג, ע"ב) – "נר ביתו ונר חנוכה - נר ביתו עדיף, משום שלום ביתו". שמת את שלום הבית בראש סדר העדיפויות שלך. את חיים ז"ל לא זכיתי להכיר אך על הזוגיות שמענו גם שמענו. על המסירות, הערכים והשליחות, על החינוך.

שלום בית גם ביחס לצאצאים שזכיתם להעמיד. הכבוד והרגישות שלך לכל אחד ואחד מילדייך, חתנך וכלותייך, הנכדים והנינים. קבלה ללא גבול ושמחה בכל אחד ואחד. כמה שמחת כשבאו לשבת.

גם כשבחרת להישאר לבד ולארח את "שבת המלכה". קשר מיוחד היה לך לשבת, לקדושתה, לתפילותיה.

אומר המדרש (ילקוט שמעוני תורה פרשת חיי שרה רמז קט) - "כל זמן שהיתה שרה קיימת היה נר דלוק מלילי שבת ללילי שבת". זכינו בלילי שבת האחרונים להדליק אותך נרות שבת ולהתפלל יחד. תודה על הזכות. תודה שידעת לדייק לנו מה חשוב.

"נר ה' נשמת אדם" (משלי כ, כז) - בחסידות רואים את הנר כמורכב מגוף הנר, הפתילה והשלהבת כמסמלים מעשה, דיבור ומחשבה. על מעשייך לא אני ארחיב, היכרותנו קצרה מדיי בכדי שאעיד עליהם. אך על המחשבה והדיבור אוכל לספר מעט. זכית למחשבה בהירה וצלולה לאורך כל הדרך, כזו שאפשרה לך להמשיך להיות בקשר משמעותי עם סובבייך, לדייק את רצונותייך – הארציים כמו גם הרוחניים, לחזק במילה טובה, לברך את אהוביך עד לרגעים האחרונים ממש.

מהדיבור שלך למדתי לא מעט. על הדיבור הישיר עם הקב"ה, על שמירת הלשון, על דיבור מקרב ומיטיב. הלימוד הגדול ביותר היה לראות אותך מדברת עם הנינים. עונה בנחת על שאלות, מודה כשאינך יודעת, מפנה סימני שאלה הרבה יותר מסימני קריאה.

ועתה פתיל חייד המלאים הסתיים. נאספה השלהבת מן הנר. אך האור לא כבה.

אני מבקשת לשוב ולהודות לך על כל הטוב, על הזכות להיות קרובה ומאמינה בכל ליבי שאורך ילווה אותנו ואף יהא בבחינת מוסיף והולך. תהא נשמתך המאירה צרורה בצרור החיים.

אלי רמלין סופר לאמו

פרידה מאמא

אני עצוב היום על הליכתה של אמא, אבל במודעות והודיה לעובדה שזכתה להגיע מסופקת ומפוייסת לשיבה טובה, רבת שנים, רבת מעשים, רבת נכדים ונינים. חיים ארוכים וטובים, שלמים ומשמעותיים

אין סמליות גדולה מזו שהיום אנחנו מלווים את אמא בחג החנוכה. אמא שפעה אור חיובי, אמא הייתה אופטימית ללא תקנה וראתה בכל דבר את הטוב שבו. גם במצבי קושי מצאה את האור והגבירה אותו. ידעה להתלהב באמת ומכל הלב מדברים קטנים וגדולים בקיבוץ ובמשפחה.

בפי רוב בני ובנות המשפחה כונתה "סבתא שרה" כמושג בפני עצמו. והייתה לה יכולת מופלאה להתייחס לכל נכד ולכל ניין בהתמקדות מלאה ובהקשבה רבה, כך שכל אחד מהם הרגיש באותו רגע כאילו הוא האהוב ביותר. למרות שידעה בדיוק מה היא רוצה ואיך הכל צריך להיות- קיבלה כל אחד מאתנו כפי שהוא. גם אותי, הבן הצעיר, קיבלה במלוא מובן המילה ותמכה בי גם כשהבחירות שלי לא תאמו את תפיסת עולמה.

אמא היתה מנחה לחיים: גם בעצותיה הטובות, וגם בליבה החם הפתוח לכל אדם. היא יצרה קשרים מיוחדים עם אנשים, צעירים ומבוגרים כאחד והשפיעה עליהם לא באמצעות כריזמה ציבורית שופעת אלא באמצעות אישיותה. היא היתה מנחה לחיים בהנחייה שקטה, דקה מן הדק, תמיד תוך הרבה כבוד לאחר ולעצמה. תמיד בצורה ברורה וישרה. ששמה דברים על השולחן, ומביאה את עצמה לשיח בדיוק כפי שהיא.

אמא ביקשה שנחוגג לה את יום הולדתה ה-94 בראש חודש כסליו. לקראת המסיבה אספנו מבני המשפחה מה קיבל כל אחד מאמא ומה היה רוצה לתת לה. יש בכך סמליות גדולה לדרך חייה של אמא: הנתנה והקבלה. למדנו מאמא את הסוד של שניהם.

הנתנה היא יחסית פשוטה: אדם יכול לתת רק ממה שיש לו עודף ממנו. קבלה דורשת לקבל בראש ובראשונה את החוסר, את חוסר השלמות שבך ולוותר על אגו. אמא הייתה אמנית של השילוב בין שניהם. אמנית ביחסים בין אנשים הדורשים ראייה של שני הצדדים. שילוב הדברים החשובים לה עם הדברים החשובים לאחר. נתנה וקבלה במקביל.

לפני 13 שנים הלך מאתנו אבא- סבא חיים. זמן קצר לאחר מכן נפרדנו מאסף - שחסר לנו כמו תמיד גם היום. על אף האובדן אמא קמה והתחזקה. והמשיכה להנהיג את המשפחה, כששלוש בית היה תמיד בראש מעייניה.

למשפחה הענקית הזאת שאבא ואמא הקימו אני רוצה להודות על התמיכה העצומה באמא ואחד בשני.

אנחנו רוצים להודות לאשא המטפלת על מסירות אין קץ וטיפול עדין ומתחשב באמא. אנחנו יודעים כמה קשה לך עכשיו ואנחנו תומכים בך.

אנחנו רוצים להודות גם לכל האנשים שהיו בחייה של אמא והשפיעו אליה מטובם. לחברים שמתוקף תפקידם דאגו לצרכיה של אמא מכל הלב, ולחברי סעד מהשורה, שעשו חסד של אמת עוד בחייה. אנחנו לא נמנה אותם מפאת היותם רבים וצנועים אבל לכל אחד ואחת מכם יש לאמא ולנו מקום של הכרת תודה ענקית.

אנחנו נפרדים היום מאמא כמשפחה וממשיכים את דרכה.

חיה רוזנפלד סופרת לאמה

אימא, בימים האחרונים שלך ביקשת שאגיד בקול, שכולם יישמעו, את דעתך על אשה עובדת הזהב: "אשה נהדרת, טיפלה בי כל כך יפה עם כל הלב. היא עובדת טובה מאד ואני אוהבת אותה כל כך". גם אנחנו אוהבים את אשה ומודים לך על כל מה שעשית למען אמא.

לקראת סוף חייה אמא ברכה את כולם. היא הרגישה צורך להספיק לברך כמה שיותר. היא ברכה אותנו ילדיה, נכדיה ונינייה ובני ובנות זוגם ובעיקר את כל עם ישראל. היא אמרה שקשה לה לברך כל אחד לחוד ולכן ברכה את כולם. בבריאות בנחת, שישמעו תפילותינו ושיתגשמו בקשותינו. זו הברכה שלה בעולם הזה והיא ממשיכה לברך את כולנו בכל מקום שהנשמה שלה מצויה.

אמא נשארת כדי להספיק לברך כמה שיותר ברכות ואת ממשיכה לברך אותנו גם מהעולם הבא. יהי זכרך ברוך.

הספד לסבתא - איליא רוזנפלד

יש לי זכות גדולה ועל כך אני מודה לאלוהים, על כמעט 48 שנים עם הסבתא הכי טובה בעולם, וזה על באמת.

סבתא בשבילי היא שבוע חופש בלי ההורים החל מגיל שנה בקיבוץ. סבתא מאוד האמינה בלאפשר זמן זוגי לבד לבני זוג ולמרות שהיא היתה צעירה עם הרבה מחויבויות היא פינתה את הזמן בשבילי כדי שההורים שלי יוכלו להיות לבד. הייתי כל כך קטן שכשדרכתני יחף על כבש העליה לחדר האוכל שאז עוד היה עשוי מברזל ונכוויתי ברגלים לא הייתי מסוגל להגיד איפה כואב ומה קרה. סבתא כמובן לא חשבה להתקשר ולהחזיר אותי אלא טיפלה בי בעצמה, העיקר לא להפריע לזמן האיכות של ההורים שלי שהיא החשיבה כל כך.

סבתא בשבילי זה טיפוס למגדל המים בבאר שבע, אחרי שעות של נסיעה באוטובוס והסתובבות בעיר בחום הקיץ או להגיע לדירת הנופש של הקיבוץ ברמת גן ובדרך חזרה לגלות שמשום מה אין לנו כסף, ואז ללוות בשיא הטבעיות מאנשים בתור את הסכום שצריך, כי הרי כל המדינה זה קיבוץ אחד גדול, ואחרי כמובן להתאמץ ולהחזיר את הכסף למרות שהם מראש אמרו שלא צריך.

סבתא בשבילי זה להיכנס הביתה ולהריח את המאפים והתבשילים מעורבים בריח הניקיון המוקפד ובושם השאנאל 5 שסבתא לא החליפה מעולם.

סבתא בשבילי זה לשבת על המרפסת בבית הישן לאכול את הלחמניות המיוחדות של יום שישי, גמדים משוקולד ולהקפיד לא לפתוח את המקרר כשמגיעות חברות מהקיבוץ כדי שחלילה אף אחת לא תראה איזה פינוקים אנחנו מקבלים.

סבתא בשבילי זה הרגע המיוחד של הדלקת נרות בשישי בערב, נשיקה לסבא ואז לנו. בשבת בבוקר הכיף הכי גדול בעולם היה להיכנס למיטה הענקית (כך היא נראתה לי אז) של סבתא, כשסבא יצא לתפילה ולא להחליף מפיגימה עד ארוחת צהרים.

סבתא בשבילי היא המאכלים שהיא הכינה ואז לימדה אותנו: הכרובית המטוגנת, חצילים ברוטב, עוגת גבינה עם שוקולד צ'יפס, עוגיות קטנות ירושלמיות, עוגיות ביצה וגולת הכותרת הקוגל בסיר המיוחד של דולי. סבתא היתה מאיימת שמה שלא נאכל נצטרך כעונש לקחת הביתה. במשך שנים כשהיינו זוג צעיר הקניות אצל סבתא וסבא החזיקו אותנו להרבה זמן.

סבתא בשבילי הן מתנות פשוטות עם הרבה מחשבה וכוונה, שסבתא שלא ממש היתה מחוברת לערך של הכסף טענה שהן עלו הון.

סבתא בשבילי היא הקשבה בריכוז והנאה לדבר תורה של סבא בארוחת שבת. סבתא ביקשה שיביאו לה את עלון השבת של חב"ד כי זה הזכיר לה את בית הוריה למרות שבמובנים רבים היא לא הלכה בדרכם. החיבור לירושלים של ילדותה היה נושא מרכזי ומהותי בחייה. סבתא אהבה מאוד לספר על ילדותה ועל ירושלים של פעם. למרות ששמענו שוב ושוב את אותם הסיפורים שסבתא העמידה פנים שהיא מספרת בפעם הראשונה, בכל פעם היו חלק מהפרטים קצת שונים, כי לא היה לגמרי ברור מה קרה באמת.

סבתא בשבילי זה שיחות בשבת, עדכון על המשפחה, שיחות על מצב ההפרטה בקיבוץ לפרטים כי אני הרי למדתי כלכלה ואמור להבין, למרות שלא הבנתי כלום. השיחה בנושא היתה מסתיימת במשפט הטיפשי שלי ש"קבוצניקים לא מבינים כלום בכסף", ואז סבתא היתה אומרת כמה שסעד מדהימה ועל הערבות הדדית בקיבוץ. כמובן ששוב ושוב היה צריך להזכיר את סיפורי ההצלחה על הכדור פורח, הפיטריות והאבוקדו. בשנים האחרונות שעברתי לעבוד בעסקי רפואת השיניים סבתא ראתה בזה סוג של סגירת מעגל והיה לה מאוד חשוב להתעדכן ולהבין מה אני עושה ומה מצב החברה.

סבתא בשבילי היא דוגמא אישית שלמרות שהיה לה מאוד קשה להכניס עובדים סיעודיים הביתה, קודם לסבא ואז בשבילה, היא תמיד אמרה שהם מספר 2 בבית. אחרי סבא ואחריה אבל לפני כל השאר, כך בחלוקת האוכל וכך ביחס. הקשר שלה עם אדוין, רמון ואשה היה מדהים והם אהבו אותה כמו שהיא אהבה אותם.

כשבאתי בפעם הלפני אחרונה סבתא היתה ממוקדת בלשאול מה שלום המשפחה ולהגיד משהו טוב על כל אחד. בהבנה העיוורת שלה עם אשה היא שלחה אותה להביא לי אבוקדו ופיטריות כדי שחס וחלילה לא אצא בידיים ריקות.

סבתא בשבילי היא המקום בו מישהי כל כך רוצה לפנק אותי ואני כל כך רוצה לבוא להתפנק. סבתא את תהיי חסרה לי תמיד. יש לי חור ענק בלב אבל אהבה עצומה שממלאת אותנו. יהי זכרך ברוך!

מיכל רונפלד סופרת לסבתא

אני מיכל בת חיה בת שרה בת נחמה בת חיה.

שורת נשים שקטה/ זליה קווה:

"כמו בבושקה רוסית,

בבה בתוך בבה,

מקפלות בי

אמי וסבתי

ואם אמה

וסבתה

וכל הדורות,

שורת נשים שקטה

כמו שדרה של כח".

חודש טבת

"אלה אזכרה..."

(תשמ"ו)	ה' בטבת - יום פטירתו של יהודה אלפרשטיין ז"ל (אביה של ריבה זהר)
(תשס"ג)	ו' בטבת – יום פטירתה של חברתנו שרה לוי ז"ל
(תשס"ו)	ח' בטבת – יום פטירתו של חברנו מיכה רוזנטלר ז"ל
(תשס"ז)	ט' בטבת – יום פטירתו של חברנו שמעון אש ז"ל
(תשע"ג)	י"ג בטבת – יום פטירתו של חברנו אבשלום זיוון ז"ל
(תש"ע)	י"ז בטבת – יום פטירתו של חברנו מרדכי תמיר ז"ל
(תשע"ג)	י"ז בטבת – יום פטירתו של חברנו שלמה פריימן (פיפקה) ז"ל
(תש"מ)	י"ח בטבת- יום פטירתה של חברתנו רות שלמון ז"ל
(תש"פ)	כ"ב בטבת – יום פטירתו של חברנו חנן פינקלשטיין ז"ל
(תשע"ב)	כ"ג בטבת – יום פטירתו של חברנו יהודה רוזמן ז"ל
(תשפ"ב)	כ"ד בטבת – יום השנה לפטירתו של חברנו חיים יקותיאל ז"ל
(תשס"ח)	כ"ה בטבת- יום פטירתו של בנו איציק אפלבוים ז"ל
(תשפ"א)	כ"ה בטבת- יום פטירתה של חברתנו חנה קיני ז"ל
(תשכ"ט)	כ"ו בטבת- יום פטירתו של בנו חיים דן ז"ל (בנם של דליה ויצחק דן)
(תשס"ד)	כ"ז בטבת – יום פטירתו של חברנו רפאל (רלי) סימון ז"ל
(תשע"ג)	כ"ז בטבת- יום פטירתו של שמחה לוי ז"ל

כרשת מקף – חנוכה – עמת ראש חודש

מוציאים שלושה ספרי תורה: **בראשון** - קוראים שישה קרואים בפרשה. **בשני** - קוראים לשביעי בפרשת פנחס: "וביום השבת ובראשי חדשיכם..." **בשלישי** - קוראים למפטיר בפרשת נשא "ביום השישי..."

ההפטרה: "רוני ושמחי" ... (זכריה ב'). אין אומרים אב הרחמים.

(לוח לארץ ישראל – הרב טוקצינסקי).

ועוד נקודה מעניינת..

השבת ברכת המזון הארוכה מכולם: "על הניסים", "רצה", "יעלה ויבוא"

+ 2 "רחמנים" – "את החודש הזה..", "יום שכולו שבת..".

אלופים בדפדופים – פרשת מקץ

לפני שנשאל את השאלות נחלק לכל המשתתפים ספרי תנ"ך. השאלות כולן יוצאות מפרשת השבוע ויוצרות חיבורים עם מקומות אחרים בתנ"ך. מה שצריך הוא להקשיב, לדפדף, לענות ולעמוד על הקשר בין שני המקורות. המוצאים משמעות מעניינת לחיבורים מוזמנים לשתף אותי.

1. 'בריא' בתנ"ך פירושו 'שמך'. בפרשה – בחלום של מלך (בראשית מא) ובספר שופטים (פרק ג) הוא מלך בעצמו. מי הבריא בכל סיפור?
2. שני מלכים חולמים חלום שמסעיר אותם. הראשון – "ותפַּעם רוחו" (בראשית מא), השני – "ותתַּפַּעם רוחו" (דניאל ב). מי הם המלכים?
3. "אִין נָבוֹן וְחָכָם כְּמוֹד" – מיהו הנבון והחכם בפרשה (בראשית מא)? מי בספר משלי (פרק יז פסוק כח) יכול להיחשב נבון וחכם למרות שאינו כזה?
4. הפסוק "וַיָּסֶר _____ אֶת טַבַּעְתּוֹ מֵעַל יָדוֹ" מופיע בתנ"ך פעמיים. בפרשת השבוע (בראשית מא) ובמגילת אסתר (פרק ג). מי הסיר את הטבעת בכל פעם ולמי מסרה?
5. בפרשה (בראשית מב) נמצא חבורה שמואשמת בריגול שלא בצדק, בספר יהושע (פרק ב) נמצא מרגלים אמיתיים שלא נתפסו. להיכן הגיע כל חבורה?
6. בפרשה (בראשית מג) – פרי שהוא חלק ממנחה לפרעה, בפרשת קורח (במדבר יז) הוא פורח על עץ בדרך נס. מהו הפרי?
7. איזה 'מִטְמוֹן' אפשר למצוא בפרשה (בראשית מג)? מהם ה'מִטְמוֹנים' שנמצאים בספר משלי (פרק ב פסוק ד)?
8. על שניים נאמר בתנ"ך "וַיִּתְאַפְּקוּ". האחד בפרשה (בראשית מג) והשני במגילת אסתר (פרק ה). מי התאפק? למה התאפקו?
9. שניים מתלוננים על כך שהשיבו להם "רַעָה תִּחַת טוֹבָה". הראשון בפרשה (בראשית מד), והשני בספר שמואל א (פרק כה). מי המתלונן בכל אירוע ועל מי התלונן?
10. בפרשת השבוע (בראשית מד) נמצאתי בשקו של בנימין, בפרשת תרומה (שמות כה) תמצאו אותנו על המנורה. מי אנחנו?

לדקלה ואחיה הימן – ברכות להולדת הבת – תהילה
למיכל ואיתן, למרים שלמון ולכל המשפחה המורחבת
איחולים למחות ולנחת!

מאת: אבינו עמרם
 תמונות: גלילי גלילי
 עיצוב: גלילי גלילי
 תאריך: 2020

כל הזכויות שמורות. אין להעתיק או לשכפל את התוכן ללא אישור מפורש. כל המידע המופיע בדף זה הוא למטרות מידע בלבד. אין להשתמש בו לצורך ייעוץ או כטיפול. המידע אינו מהווה תחליף לייעוץ מקצועי. כל המידע המופיע בדף זה הוא למטרות מידע בלבד. אין להשתמש בו לצורך ייעוץ או כטיפול. המידע אינו מהווה תחליף לייעוץ מקצועי. כל המידע המופיע בדף זה הוא למטרות מידע בלבד. אין להשתמש בו לצורך ייעוץ או כטיפול. המידע אינו מהווה תחליף לייעוץ מקצועי.

ואננו בורא אולם

הוספת התפלה הזאת הועתקה בסידורים רבים, ובעיקר סידורי ארץ ישראל. אך לא מצאתי אפילו סידור אחד שהנוסח שלו מתוקן [כולל 'ושנתם' לצערי]. מחקר שעשה הרב יעקב לויפר העלה כמה דברים, ואני מבקש פה להביא את קיצורם.

קודם נזכיר כמה תיקונים, והראשון מדברי ד"ר אליהו נתנאל (בעלון 'שבת בשבתו'): בסידורים שתי צורות לתיבה ויגלו: ויגלו או ויגלו. השורש הוא מן הכפולים גלל, ובנייתו היא כמו חגג. משה דורש מפרעה 'שלח את עמי ויחגו לי במדבר' - הבנין הוא קל, ובעבר: חגגו או חגו - כך גם יגלו, ובעבר: גללו (וגללו את האבן) וגם גלו (גלותי את חרפת מצרים). אותו שורש יכול להופיע גם בבניין נפעל, ואז נאמר: יגלו - הדגש בגי במקום הני של בניין נפעל שנפלה (ויגלו). בבניין נפעל, שבדרך כלל הוא סביל, בולטת יותר העובדה שהרחמים מגולגלים על ידי הקב"ה. בבניין קל (ויגלו) נראה כאילו יש לרחמים ישות עצמית, והם מגולגלים עצמם.

תיקון שני [לא חובה] היא המילה פּרְעָנִיּוֹת, שנהגו חכמים לנקד פּרְעָנִיּוֹת: זה אחד ההבדלים בין לשון חכמים ולשון המקרא. מי שמכוון ללשון המקרא [לקיים 'ודברת בס'] יקרא בקובץ.

תיקון שלישי שנהגו אחרונים הוא שינוי הגיוני לכאורה, אך שגוי לפי כתבי-היד, כפי הראה הרב לויפר:

וּבְרַכְנוּ בְּגִשְׁמֵי בְרָכָה, וּנְזָפָה לְחַיִּים וְשָׁבַע וְשָׁלוֹם במקום:
וּבְרַכְנוּ בְּגִשְׁמֵי בְרָכָה וּנְדָבָה, וְחַיִּים וְשָׁבַע וְשָׁלוֹם

אך מקור השגיאה כנראה בקריאה של אותיות מטושטשות, כפי שרואים לדוגמה בתצלום משמאל מסידור שונצינו:

זרחם עלינו ועל כל חכואת'
בגשמי רצון ברכה ונדב' וחיים

מִצְבִּיחַ קָדוֹן יִשְׁוֹעָה " שִׁמְעוּ קוֹלֵנוּ
יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְרַחֵם עָלֵינוּ וְקַבֵּל בְּרַחֲמֶיךָ
וּבְרַחֲמֶיךָ אֶת תְּפִלָּתֵנוּ כִּי אֵל שׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת
וְתַחֲנִינִים אַתָּה וּמִלִּפְנֵי מַלְאָכֶיךָ אֵל
תְּשִׁיבֵנוּ וְעֲזֹבֵנוּ אֶתָּה
שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל
בְּרַחֲמֶיךָ בְּרִיךְ אַתָּה יְיָ
שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה "

התיקון האחרון איננו כלל בסידורים היום, ואף הוא קשור להעתקה שגויה. משמאל תצלום כתב-יד לונדון 694, המראה שהמילה 'עננו' מקורו בתפלת 'שמע קולנו', ולא תוספת. כתב-יד נוספים מראים גם שאחרי המילה הציבו נקודה לפיסוק, ואחרים מראים שתפלת הגשם מתחילה במילה 'בורא'.

וה' יקבל ויענה את תפלתנו זו במהרה ובשפע ברכה.

אליהו

חודש טבת - חודש הבריאות

מיד לאחר חנוכה, נכתיר את חודש טבת כחודש הבריאות שלנו ונשתף אתכם במגוון פעילויות ותכנים שונים שיתקיימו במהלך חודש זה.

השתדלנו, בעזרת הצוות הנפלא שהתנדב לארגון החודש, למצוא פעילויות שונות שיתאימו לקהל הבוגר, לנוער, ילדים וכן לפעילויות משולבות הורים וילדים.

את חודש הבריאות נפתח **ביום שני, ב' בטבת, 26/12 בשעה 16:30**, במרוץ סעד המסורתי. פרטי המרוץ פורסמו בעלון הקודם, ומופיעים גם בקהילנט.

בהמשכו של שבוע זה, **ביום חמישי, 29/12**, נתכנס להרצאה מרתקת עם פרופ' ליאור אפלבוים בנושא המוח, שינה, גנטיקה ומה שביניהם. פרטים נוספים על ההרצאה בהמשך העלון.

פרטים נוספים אודות שאר הפעילויות בחודש הבריאות יפורסמו בשבוע הבא.

מזמינים אתכם לקחת חלק ולהיות שותפים אתם ומשפחתכם באירועים השונים.

שימו לב לחלק מהאירועים יש הגבלת משתתפים. אנא קראו היטב את הפרסומים שלנו והירשמו מראש.

חג חנוכה שמח ומאיר לכל קהילת סעד

וצדקות תרבות, ברו"ש והצוות האמאראן

הזמנה לצרף זיכרון לאיתן כהן ז"ל

ערב זיכרון לבן הקיבוץ איתן כהן ז"ל

בנם של איבי וגיתית כהן ז"ל ואחיה של נילי כהן תבל"א

הערב יתקיים ב"ה, במוצאי שבת ויחי, י"ד טבת

(7.1.2023) בשעה 20:00 במועדון לחבר

הציבור מוזמן

צוות קש"ב (קשרי בניים)

כיצד האוח פועל?

הנכם מוזמנים להרצאה מאת פרופ' ליאור אפלבוים - נכדה של מיכל אפלבוים

ביום חמישי | 29.12 | ה' בטבת

בשעה 20.30 במועדון לחבר

פרופ' ליאור אפלבוים הוא ראש מעבדה לחקר המוח ומרצה מאוניברסיטת בר-אילן. ב-2005 הוא סיים את לימודי הדוקטורט באוניברסיטת תל אביב, שהתרכזה בפינוח מנגנונים במוח המבקרים שעונים ביולוגיים ומחזוריות יומית.

במסגרת היפוסט דוקטורט באוניברסיטת 'סטנפורד' שבקליפורניה, ליאור חקר תהליכים נוירו ביולוגיים ואנדוקריניים המבקרים שינה וערות. ב-2010 הוא הקים מעבדה בבר-אילן לחקר מנגנונים גנטיים המבקרים את תפקוד המוח ומופרעים במחלות נוירולוגיות. במעבדה עובדים כעשרה פוסט דוקטורנטים, סטודנטים לדוקטורט ותואר שני.

סיפורי דגים, שינה, גנטיקה, בריאות ומה שביניהם... : כיצד המוח פועל? מה תפקידה של השינה? מדוע אנחנו עייפים או לא ישנים טוב?

דג הזברה, זה מהאקווריום, עם מוח שקוף שאורכו פחות ממילימטר, עוזר לפתור את תעלומות אלו. דג זה מאפשר הצצה לתוך המוח בזמן שינה וערות. כמו"כ, אל השקיפות מצטרפות תכונות אידיאליות נוספות: מאות צאצאים בכל הטלה, מחזור חיים מהיר, ובעיקר – אפשרות לבצע שינויים גנטיים שייצרו דגיגים רבים בעלי תכונות גנטיות ומורפולוגיות מגוונות ויהיו מודלים למחלות של בני אדם.

בהרצאה נשמע כיצד פוענחו מנגנונים גנטיים ופיזיולוגיים של שינה וערות וכמו כן כיצד ניתן לפתח תרופה למחלות הקשורות במוח.

כולם מוזמנים!

חנה'ה אלקרט וועדת תרבות

פינת הטריבונה / יאיר לפיד וארקאי אפרתי

נסו למצוא קשר בין השאלות לפרשת "מקץ", תשובות במהופך בעמוד 8

1. באיזה משפט נהג "קאטו הזקן" לסיים את נאומיו בסנאט הרומי?
2. מה שם המערכון של הגשש בא נאמר המשפט "מה שבע? מה כמה?!"?
3. מהו ריכוז האלכוהול בדם המגדיר "נהיגה בשכרות"?
4. איזה מדען בריטי מפורסם, שנחשב לאבי התחום של מדעי המחשב והבינה מלאכותית, לקח חלק מרכזי בפענוח צופן האניגמה במלחמת העולם השנייה?
5. איך נקראת פעילות הפקת הדבש מחלות הדבש?
6. מה משקלו של (מטבע) שקל חדש?
7. בעברית, מלבד תפוח הדגן, למה עוד משמשת המילה שיבולת?
8. תמונה של מסי מניף את גביע העולם בכדורגל שברה לאחרונה את השיא של התמונה הכי "מוצאת חן" ברשת החברתית אינסטגרם, מה התמונה שהחזיקה בשיא עד אז?
9. איזה אירוע משמעותי בהיסטוריה של ארצות הברית התרחש בעקבות המאבק לביטול העבדות?
10. איזה חיה מכונה "סוס יאור"?

אלףת פונוס: מה האופי הארכאי בצ'ור האצטר את חלית האוצרון fe חכרת הנוצר?

נסו למצוא קשר בין השאלות לחנוכה, תשובות במהופך בעמוד 8

1. איזה כינוי ניתן לאנטיוכוס הרביעי (שליט האימפריה הסלווקית בזמן מרד החשמונאים)?
2. מי גילם את הדמות "חכם חנוכה" בסרט חגיגה בסנוקר?
3. איזה אירוע ספורט זכה לכינוי "נס ז'לגיריס"?
4. מהו התו הראשון בשיר "יונתן הקטן"?
5. היכן שוכן היישוב אלעזר?
6. מה היה שם משפחתו הקדום של שמעון פרס (לפני שעברת לפרס)?
7. המצאת המילה "סביבון" מיוחסת לאיתמר בן אביי, מה היתה המילה שהציע ח"נ ביאליק לצעצוע המסתובב?
8. מהי דרגת הקצונה הבכירה ביותר במערך הכבאות בישראל?
9. את סכום הנרות הנדרש לכל החג ניתן לחשב ע"י סכום הנרות ביום הראשון והאחרון, כפול חצי מכמות הימים. איך נקראת משוואת החישוב הזה? (אתגר: למי מיוחסת אגדה בנוגע למשוואה הזאת?)
10. למה משמשות תוכנות CAD?

אלףת פונוס: מה הקישור על אפנה הקירור האדולף לפיד מפאל נס אנהיט??